

SLOVENSKI NAROD

Izhaia vsak dan popoldne izvzemni nedelje in praznike. // Inserati do 80 petih vrst v Din 2, do 100 vrst v Din 2.50, od 100 do 300 vrst v Din 3, večji inserati petih vrst v Din 4. // Popust po dogovoru, inserati davek posebej. // »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Kraljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 34-23, 34-24, 34-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefoni št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kacenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slovenski trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10351.

Pojasnila turškega zunanjega ministra:

Zakaj se je Turčija pridružila fronti miru

Ekspose ministra Saradzogla v parlamentu — Turčija je opustila politiko nevtralnosti, da bi mogla čim uspešneje podpreti fronto za obrambo miru — Balkanska zveza ostane sicer ko prej branik miru na Balkanu

Ankara, 10. julija. AA. Anatolska agencija poroča: Fred odhodom na podčinice, ki bodo trajale do 11. septembra, je podal zunanj minister Saradzoglu ekspose o mednarodnih odnosih Turčije in o njeni zunanj politiki. Zunanji minister je v svojem govoru obraziočil dobrote miru, ki ga želi ves narod in nadaljeval: Ako pa bi nekega dan hoteli prodati mir za dragoceno, potem bomo pokazali, da znamo vedeti vojno in zmagovali. Nato je podčital, da je Turčija dolgo vrsto let delala v miru in še poti nevtralnost. Medtem je Državno narodov izgubilo svoj mednarodni prestig. Povajila so se gotova dejstva, ki se niso mogla spraviti v sklad z zakonostjo. Sredina in vzhodna Evropa sta prešli skozi resne krize, ki z oblasti vzhodne Evrope se niso popolnoma izginile. Tedaj smo sklenili opustiti politiko nevtralnosti.

Pravno zaradi tega, da bi še naprej hodili po poti miru in da z naše strani okreplimo fronto miru. Tako je prislo do znane anglo-turške deklaracije. Naša politika miru ostane nespremenjena, ker mo pritopili k fronti miru zaradi tega, da bi mir konsolidirali. Nato se je Saradzoglu dokončal pisanja gotovtega inozemskega tiska ter spomnil skupščino, da se v delih, ki jih razlagajo načela narodno socialističnega reda, priporoča nemškemu narodu zveza z Anglijo. Saradzoglu je postavil vprašanje, kako je lahko to prijetljivo, ki se priporoča Nemčiji, slabo za turski narod?

V nadaljnjem svojem govoru je obraziočil, da je Turčija sporedno z Anglijo prispevala tudi v stik s Francijo. Po rešitvi vprašanja Sandžaka med Turčijo in Francijo

ni odprt noben problem več, ker smo podpisali s Francijo deklaracijo slično oni, ki smo jo podpisali z Angleško. Sklenitev končnega sporazuma o vzajemni pomoči je postavljena na iste temelje.

Nato se je Saradzoglu dotaknil zgodovinskega prijateljstva in vzajemnega spoznavanja, ki veže turški, angleški in francoski narod. Vsi trije narodi so se značili ramo ob ramu in na enak način reagirali na zadnje dogodek. Sedaj se vodijo razgovori o podrobnostih glede sklenitve končnega sporazuma za daljšo dobo med Turčijo, Anglijo in Francijo.

Nato je prešel na obrazložitev odnosov med Turčijo in Rusijo ter dejal: Naše prijateljstvo s Sovjetsko Rusijo je prav tako prisreno, kakor prve dni. Pred vsakim med narodnim vprašanjem sta bili obe državi

ena ob drugi. Nato je govoril o Balkanskem sporazumu. Saradzoglu je dejal, da bo Balkansk sporazum napravljen iste ustanove in z isto silo kakor popreje za stvar miru na Balkanu, ker so to dokazale naše zadnje zveze z državami, ki so članice tega bloka. Ob koncu svojega govoru je Saradzoglu dejal, da pri svojih odločitvah Turčije ni imela drugega cilja kakor okreptiti mir. Mi smo se odločili, da krepite delamo na utrditvi miru in da ohranimo normalne odnose z vsemi državami, pa tudi z Nemčijo in Italijo. Saradzoglu je končal svoj govor z besedami: Naša politika je politika miru za nas in za vse. Ponavljamo, da smo prizreni miru z vsemi svojimi silami, toda miru, ki daje dovoljno jamstva za našo čast in našo varnost in kjer bodo ostale nekršene obveznosti, za katere sta vezani naša čast in naša varnost.

Ponovni razgovori v Moskvi Včeraj je bil zopet več ur trajajoč sestanek na Kremelu — Anglija želi na vsak način sklenitev obrambne pogodbe

Moskva, 10. julija. i. Komisar za zunanje zadeve Molotov je včeraj sprejel ob 18. francoskega in angleškega zastopnika. Konferenca je trajala dve uri.

London, 10. julija. z. Angleško zunanje ministrstvo vztraja pri mnenju, da je treba za vsako ceno vzdržati stike z Rusijo in z vsemi sredstvi ustvariti prijateljsko zavezništvo med Rusijo in Anglijo. Dolga pogajanja za sklenitev paktu med Rusijo in Anglijo doslej zaradi tega niso imela uspeha, ker vlada v Angliji nezaupanje do Rusije in še bolj v Rusiji nezaupanje do Anglije. S poglobitvijo medsebojnih stilov bo skušala Anglija ustvariti atmosfero zaupanja med obema državama. Prvi korak k temu naj bi bila sklenitev trojne pogodbe, katera bi obsegala tudi glavne točke:

1. Obvezno medsebojno pomoči Anglije, Francije in Rusije, če bi bila katera izmed teh direktno napadena.

2. Generalni štabi vseh treh držav naj takoj na posebni konferenci ugotovite, ali je katera izmed treh držav direktno ogrožena.

3. Anglija, Rusija in Francija se obvezajo, da se bodo skupno posvetovale, če bi bil mir v Evropi ogrožen.

Najbolj važni sta druga in tretja točka njegovega predloga za pogodbo med

Francijo, Anglijo in Rusijo. Prva točka je boli ali manj neaktivna, kajti za zdaj in tudi se v bližini bodočnosti ni nevernost, da bi Nemčija na primer direktno napadla Francijo, Anglijo ali Rusijo. Večja nevernost obstaja, da bi kdo v Evropi začel tako zvano »lokaliziranje vojne, ki bi indirektno ogrožala Francijo, Anglijo ali Rusijo in s tem mir v Evropi.

Po novem načrtu pogodbe bi Rusija ne bila obvezana intervenirati s svojo vojno silo, če bi bile napadene Poljska, Rumunija ali Turčija, ako Rusija ne sklene s temi državami posebnih individualnih paktov o vojaški pomoči. Anglija je hoteli skleniti prvotno z Rusijo pakt samo zaradi tega, da bi Rusija prisia Poljski ali Rumuniji na pomoč, če bi bili ti dve državi napadeni. Da se ta načrt Anglije ni uresničil, pa še ne pomeni popoln neuspeh pogodbe, kajti med tem sta se Poljska in Rumunija zelo približali Rusiji. Posebno izrazit je preobrat v Rumuniji, ki je odpoklicala svoje čete, ki so že več let bile na straži v Besarabiji.

Varšava, 9. julija. br. Pomočnik poljskega zunanjega ministra je imel danes še druga razgovora z ruskim poslanikom Noelom. Razgovora sta se načasala na poslednje angleške in francoske predloge russkih vlad.

Cungking, 10. julija. AA. Havas. Kitajski vojni minister general Hoj-Ing-Cing je imel po radiu govor, v katerem je dejal, da bi Japonci samo s težavo mogli poslati nove čete na Kitajsko. Japonci imajo skupno 48 divizij, od teh je že 31 divizij na Kitajskem. Ostale čete morajo zadržati v Mandžuriji. Po njegovem mnenju znašajo japonske izgube od začetka

vojne 900.000 mrtvih in ranjenih ter niso ni manjše od kitajskih izgub.

General Ceng-Ceng, ki je član nacionalnega vojnega sveta je izjavil, da bo Kitajska zmagača še pred letom 1941. To njegovo mnenje je osnovano na dejstvu, da kitajska armada stalno raste, medtem ko je japonska vojska vedno boli izčrpana. Japonska je nesposobna stopiti v vojno z neko tretjo velesilo.

Japonci so imeli dosedaj na Kitajskem 900.000 mrtvih in ranjenih. Kitajci so prepričani v svojo končno zmago

Gdanci zavračajo poljsko stališče »Danziger Vorposten« piše, da Nemčija ne bo pričela pogajanj s Poljsko

Gdansk, 10. julija. AA. DNB. Pokrajinski vodja nacionalne socialistične stranke v Gdansku Förster je imel včeraj o prilikah manifestacije nacionalno socialistične stranke v Oliwi in Neufahrwasseru več govorov, v katerih je zahteval, naj Poljska izprazni skladistična streliva, ki jih je protipravno postavila na poljskem ozemlju takoj pri vhodu v pristanišče in mesto Gdansk. Poljska, je dejal Förster, nima pravice imeti skladistična streliva tudi v Gdansku, kjer je sploh vsem prebivalcem prepovedano imeti skladistična streliva. Počasni, ki je nastal zaradi poljskih predpravic, je nevzdržen. Gdansk je danes bolj kot kdajkoli nemški. Prebivalstvo Gdanska ve, da se bo položaj zboljšal, ko bo mesto postal sestavni del Nemčije. Gdansk ne razpolaga s tanki ter je smešeno smatrali ali poskušati koga prepričati, da bo Gdansk napadel Poljsko. Nasprotno bi imel Gdansk napade batiti se polj-

skih mobiliziranih sil in poljskega šovinizma. Toda prebivalci Gdanska so mirni ter popolnoma zaupajo Hitlerju.

»Danziger Vorposten« piše, da točke, ki jih navaja poljska vlada kot mejo, preko katere ne more iti glede Gdanska, ne predstavljajo osnove za puščanje nemško-poljske napetosti. Zaradi tega ni treba pričakovati, da bi Berlin podvzel v tej smeri kakor Korak Vesti, ki jih razširja v nekem delu Gdansk, da bi imel nemški minister za zunanje zadeve namen obiskati London, nimajo drugega namena, kot vso stvar predstaviti tako kakor da išče Berlin stilov. Pametnejši prispevek v popočanju napetosti pa bi bil v tem, da bi London nehal podpirati »sijajno« politiko Varšave, ki misli, da se mora mir in red na svetu kaziti zaradi nje. London naj bi dan znanje, da nima namena iti do kraja s svojo politiko obkoljevanja Nemčije.

Predek francoske letalske industrije Producija letal se je početvorila — Francoska armada ima najmodernejša letala

London, 10. julija. br. »Sunday Times« so objavili danes zanimiv članek o silni pošteviti francoske letalske produkcije. Od septembra se je mesečna producija vojnih letal v Franciji početvorila. Vse eskadre francoskih vojnih letal, ki so imeli dolejša deloma staro letalo, so dobile nove stroje, tako da so sedaj sestavljene vse iz najmodernejših vojnih letal. Letala vseh francoskih vojnih letal, ki jih je izdelovali, so zbrani in shranjeni v morski obalni magazin v Parisu. Rezultati njenega dela pa bodo od dne do dne vidnejši. Pravkar grade v Franciji celo vrsto novih letalskih tovarn. Ustanovljenih je bilo tudi več zavodov za proizvodnjo letalskih strojev in tehnik.

London, 10. julija. AA. Reuter poroča:

Snoči se je pričel največji krožni polet, ki ga je kdajkoli izvršilo zaradi vaj britanske vojne letalstva v večjih enotah. Polet britanskih letalskih eskader se je pričel nekoliko pred polnočjo in se nadaljuje danes vse popoldno. Polet je združen tudi z vajami za pasivno obrambo od letalskih napadov ter sodeluje pri tem na tisoč mož v žena. Letalske enote bodo v teh manevri preletele nekolikokrat vse kraje in mesta v južni Angliji z izjemo Londona. V teku teh vaj se obreča posebna pozornost največjemu industrijskemu v drugem središču. Nanje se bodo večkrat izvršili fingirani nenadni napadi velikih letalskih enot. Pri teh napadih in tudi pri obrambi uporablja britansko vojno ministrstvo najpopolnejši eksplozivni material, tako da bi ljudstvo lahko dobilo točno sliko, kako izgledajo napadi v vojni.

Huda vročina na Poljskem

Bratislava, 10. julija. AA. V teku včerajšnjega dneva je vladala v vsej državi velika vročina. Srednjega temperature je znašala 30 stopinj, ob morski obali je bila zabeležena temperatura 37 stopinj, na peseči pa čez 50 stopinj. V sami Varšavi je temperatura znašala 40 stopinj. Zaradi tega je mesto kot izumru. V kopališčih ob obalah Visle je bilo 300.000 kopalev. Zvezec je divjala nad Varšavo huda nevita.

Popis židovskega premoženja na Slovaškem

Bratislava, 10. julija. AA. Vlada je izdala uredbo, po kateri morajo vsi Židi že iz tujci do 29. avgusta prijaviti svoje nepremično imetje in gospodarska podjetja, ker bodo v nasprotju primeru kaznovani z globo 50.000 kron ter z zapornim.

Bratislava, 10. julija. br. Danes so zastopniki nemške manjšine protestirali proti načrtu nove upravne razdelitve Slovaške v 7 okrožij. Svoj protest so oprili na trditve, da bi bila delžela razdeljena na okrožja tako, da bi bile nemške manjšine spritočno tega dela primanj.

Dr. Stojadinović izključen iz JRZ

Včeraj je bila v Beogradu že dolgo napovedana seja širšega in oziroma glavnega odbora JRZ. Seji so prisotovovali novo izvoljeni delegati banovinskih organizacij, ki so imele zadnje tedne izredne občne zbrane. O seji je bil izdan uradni komunikat, iz katerega posnamo:

Danes je bila ob 10. dopoldne v dvorani glavnega odbora JRZ skupna seja širšega in oziroma odbora JRZ. Sejo je kot predsedujoči do izvolitve novega predsednika otvoril prvi podpredsednik dr. Anton Korošec. Po izvolitvi predsednika je dr. Anton Korošec izvolil predsedniško mesto novozvoljenemu predsedniku glavnega odbora Dragiši Cvetkovici, predsedniku vlade in notranji ministru. Od Slovencev so bili navzoči: dr. Korošec, dr. Krek, Smočej, dr. Kulovec, Fran Snoj in Fran Šifrer.

Za predsednika glavnega odbora JRZ je bil izvoljen Dragiša Cvetković, predsednik kr. vlade in notranji minister, za drugega podpredsednika namesto umrelga Mehmeda Spahe pa dr. Džafer Kulenović, minister brez listnice, medtem ko so prvemu podpredsedniku dr. Antonu Korošcu izrekli zaupnično za dosedanje uspešno delo v stran.

S sklepom glavnega odbora, ki je bil soglasno sprejet, pa so bili izključeni iz stranke in zaradi tega prenehajati biti člani glavnega odbora JRZ sledči gospodje: dr. Milan Stojadinović, Djura Janković, Ugrin Joksimović, Dušan Letica, dr. Niko Novaković, Svetozar Stanković, Svetolik Stančović, Dobroivoj Stosović in Dušan Tršković.

Po konstituiranju glavnega odbora je postal predsednik Dragiša Cvetković obširen ekspose o splošnem političnem položaju v državi in stranki ter obrazložil program bodočega dela JRZ.

Glavni odbor je najostreje obsodil poskus dr. Milana Stojadinovića in tovarishev, ki so storili gotovo neuspelo akcijo, da bi se stranka razcepila, ali da bi vsaj bistveno škodovali. Glavni odbor obsoja tako njihov interpelacijo v narodnem predstavništvu kot tudi vso njihovo agitacijo proti vladni.

Strašna eksplozija v Španiji

Madrid, 10. julija. AA. Havas. Včeraj je eksplodirala smodnišnica v vasi Penarranda de Bracanonte v bližini Salamance. Dordzaj so izvlekli izpod ruševin 30 mrtvih, 90 oseb pa še pogrešajo. Okoli 200 jih je bilo ranjenih. Vas je popolnoma uničena. Neki tovorni vlaki, ki je stal ravne postaji, je zdrobilo na drobne kosce. Iz Salamance, Zamore in Valladolida so prispele čete in gasilci. Zaradi velike suje je bilo težko dobiti vodo. General Franco je postal izjave sožalja ter 200.000 pozet kot prvo podporo prebivalstvu. Vzrok eksplozije še ni znan.

Pomorsko oborovanje Anglie

London, 10. julija. br. Gradnja novih vojnih ladij v angleških ladjičarnicah napreduje z izredno naglico. Prihodnji teden bo splovljen v morje tri nove križarke. To bo svojevrstni rekord. V času svetovne vojne se je zadnjič zgodilo, da so splovljeni v morje en dan dve novi vojni ladji. Dograjene bodo te dni 8000-tonška križarka »Nigeria«, 5.500-tonška križarka »Mauritius«. V najbližjem času bodo dograjene še štiri nadaljnje večje križarke, ki bodo, kakor kaže, splovljene še ta mesec. Gradnja dveh vojnih lad

Zaposlite domače delovne moči!

Nekaj pobud za boljšo ureditev izseljenškega vprašanja pri nas

Sv. Ana v Slov. gor., 9. julija
Izseljevanje je postalo za naš narod življensko vprašanje, zlasti pri revnjejsih slojih. Tega se je oprijel zlasti manjši rod, ki si hoče zagotoviti dostojno eksistenco v življenu. Val izseljevanja zajema v največji meri Prekmurje in v zadnjih dveh letih deloma tudi že Slovenske gorice in Mursko polje. Težke socialne razmere mali posetnikov in vinicirov so glavni potvod, da mlađini ni obstanka doma in da mora že iz življenskih potrebu s trebuhom za kruhom po svetu. Koliko nevarnosti je združenih s tem v duševnem, socialnem, zdravstvenem in moralnem pogledu in kam pogosto zadeje lahkomiselna mladina, nam je v dokaz preteklost. Ne moremo si niti misliti, kolikšno skodo trpi naša narodna skupnost in kakšno ponizanje prenaša na rod.

V zadnjem času pa prihajajo vedno posejte poročila naših sezonskih delavcev iz tujine o izkoriscanju naših ljudi po delodajalcih. Številna pisma govore, da so se od lani do letos socialne in gospodarske razmere v tujini znatno spremenele v skodo našega delavca. Mnogi delavci se namenljajo zaradi nevzdržnega stanja vrtni v domovino že pred pogodbeno rokom.

Kakšen pa je položaj na domovih naših mlađin izseljencev, ki jim daje gremki kruh mačede-tujina? Zlastno je življeno po prekmurskih in deloma slovenjegorskih ter preških vaseh. Delovnih moči na kmetsko delo primanjkuje, ker so ponekod ostali doma le starci in otroci. Naša zemlja propada, ker ni pridihnrok, ki bi jo obdelovalo. Na kmetih se delo ponekod znatno omejuje, ker manjka ljudi. Kmet ne dobi niti primernega hlapca ali dekleta, ker se mladi ljudje potegujejo za boljše službe. Vse boljše delavce je pobrala tujina, a ostali odhajajo v službe v mesta, kjer se zaposlujejo v tovarnah in privatnih službah, ki so boljše plačane od dela na kmetih.

V tem se nam razkrivajo vsi pravi vzroki naše pasivnosti, ki zavaja vse življene na kriva pot. V danih razmerah ni več časa za besedjenje in obljube. Z resnicijo te treba na dan, da se zboljša gospodarski in socialni položaj našega podeželja. Naša

Ferdo Prelog praznuje danes 60 letnico življenski jubilej splošno znanega in priljubljenega sokolskega in kulturnega delavec

Maribor, 10. julija
Širom našega obmejnega ozemlja znani in priljubljeni sokolski in kulturni delavec upok. šef davčne uprave mariborske in davčni inspektor g. Ferdo Prelog praznuje danes v svojem ožjem družinskem krogu 60letnico rojstva. Ker poznamo skromnost našega neustrašnega sokolskega borca, naj nam oprosti, da se ga ob tem lepem življenskem jubileju spomnimo tudi v »Slovenskem Narodu«. Njegovo plodno splošno nacionalno in kulturno delovanje v korist naše narodne celote, ki sega daleč nazaj v predvojni dobo, da je tudi današnji generaciji živ zgled pravega nacionalista in pravega Sokola.

V našem jubilantu so združene prav vse vrline: nacionalna odločnost, jeklena volja, neomajna zvestoba sokolskim idealem, korektnost in milina, značajka ter zgledna državinska harmonija, da ne omenjam nje, govorje splošne priljubljenosti med stanovniki in tovariši, s katerimi so ga vezali in ga večje tesni prijateljski stiki.

Nas jubilant se je rodil 10. julija 1879 na prijazni Poljani kot sin gračinskega oskrbnika, odkoder ga je po končani ljudski šoli vodila pot v Maribor, kjer se je po dovršenem gimnazijskem študiju odločil za državno službo. Lepi spomini vežejo našega Ferda na dobo, ko je v družbi slovenskih dijakov rasel v zavednega in odločnega nacionalista. Že takrat se je rodil v njem odpor proti vsemu, kar je oviral naš živelj pri nacionalnem preporodu. Državno službo je nastopil v prilikah, ki nikakor niso bile rožnate. Mnogo je bilo neprlik, ki so ovirale našega človeka Ferdo pa je šel preko vsega in ostal mož na mestu. S svojim delom je vstrelil takratnemu društvenemu in družbenemu življenu v predvojni dobi pečat odločnosti in nenehne borbe za slovansko stvar. Služboval je v raznih krajih, tako v Mariboru, Celju in Ljutomeru. Povsed si je s svojo sposobnostjo in vestnostjo značilno pridobiti simpatije svojih stanovskih tovarišev in spoznavanje predpostavljenih. V letu 1919 najdemo našega jubilanta Ferda v Murski Soboti, kjer je kmalu po zasedbi Prekmurja kot šef tamkajšnje davčne uprave z največjo vestnostjo in natančnostjo organiziral davčno upravo in prilagodil davčno upravnemu sistemu

jugoslovenskim prilikam. Kot Sokol in načinjal stare predvojne sokolske generacije je našel tudi v Murski Soboti pot v Sokola, kjer sta skupno s pokojnim notarjem br. Tonetom Kodrom orala prekmursko nacionalno ledino. Med ustanovitelji murskoslovenskega sokolskega društva je bil tudi br. Prelog, ki je imel v društvu razne funkcije od matrkarja pa vse do staroste. Prelog je bil povsed, kjer je to narekovala nujnost. Prelogovo nacionalno in kulturno udejstvovanje sega tudi na kulturno torisce, saj je tu ustanovil »Slovensko Čitalničko«. V Murski Soboti je naš jubilant našel svojo življensko družico, istotno požravovalno in nacionalno delavko učiteljico s. Tilko Stanetičevu, ter si ustvaril srečno domače ogњišče.

Iz Murske Sobe je bil 1. 1930 premičen v Maribor, kjer je kmalu zatem prevzel vodstvo davčne uprave. Tu se je znašel spet med starimi bortci današnjega matičnega sokolskega društva, ki ga šteje se danes med svoje najdelavnješči člane in aktivne telovadce starejše garde. Kot šef davčne uprave je uživali spoštovanje in ugled. Lansketo leto je bil upokojen. Že za časa svoje odgovorne službe je prevzel v sokolski organizaciji važne funkcije, ki jih vrši še danes. Po upokojitvi pa hoče naš jubilant kronati svoje dela in napovedi polno življivosti pot s še intenzivnejšim delom pri Sokolu. Vse svoje sile in ves svoj prosti čas žrtvuje za sokolsko organizacijo, ki mu je bila in mu bo tudi ostala najvišji na najsvetlejši življenski in nacionalni ideal. »Ne časti, ne slave« pod tem geslom se izživlja še danes pri Sokolu, tako v telovadnici kakor tudi pri ostalem delu. Je župni blagajnik in podstarosta mariborskega matičnega sokolskega društva, ki ima v njem odličnega gospodarja, ki najde izhod iz vseh zaprek in težav.

Vse obmejno sokolstvo, zlasti pa matično društvo in mariborska sokolska župa ter vsi njegovi številni prijatelji in znanci izražajo ob njegovih 60letnicih iskreno željo, da bi nam ga usoda ohranila še dolga leta zdravja in čilega, tako njegovih družnjikov, kjer tudi Sokolu vse tja do skrajnih življenskih mej. Neustrašemu nacionalnemu borcu ob njegovih 60letnicih tudi naš najiskrenje sokolske čestitke!

Maribor ima najmočnejše društvo v državi Občni zbor Podpornega društva železniških delavcev in uslužencev, ki šteje 12.715 članov

Maribor, 9. julija
Občni zbor tuk. Podpornega društva železniških delavcev in uslužencev so zmedrom zelo zanimivi, saj gre za sklep, ki se tečejo skoraj 13.000 članov in saj gre za društvo, ki je menda državi glede števila članov največje. Današnji občni zbor se je pričel ob osmih v veliki dvorani Školskega doma, kjer je bilo zbranih preko sto delegatov, ki so z velikim zanimanjem sledili poteku občnega zборa, ki je bil meščoma precej živahn.

Izčrpana poročila o društvenem delu so podali predsednik Simon Lörger, tajnik Anton Pšeničnik, blagajnik Ivan Wurzinger in Henrik Frančič za nadzorni odbor. Poročila je vzel občni zbor na znanje in je sklepal razen tega tudi o raznih predlogih. Predvsem je važen sklep, da se zviša članarina na 1.50 in da se zviša tudi najmenje v hišah, ki so last društva, da bo podano vsaj 5% kritje obretri. Društvo predstavlja danes najmočnejšo podporno ustanovo železničarjev v državi.

Iz Ljutomera

Malarja v Gornjem Medmuru. V zadnjem času se je začela naglo širiti po vsem Medmuru malarija. Po dolgotrajnem dejevju so nastala motvitja, v katerih so velike zaledje komarjev, ki raznašajo malarijo. Za malarijo je obolelo že več ljudi, kakor za trahonom, ki je zlasti v Dolenjem Medmuru zelo razširjen. Ambulantno zdravljene v teh krajih ne zastoste in se tudi ne izvaja. Zdravstvene ustanove bi temu vprašanju morale posvetiti mnogo večjo pozornost. Dve obči-

ni Gornjega Medmura pripadata k ljutorškemu srezu.

— Domadi na delu, tat v MM. Posetnik Korosec Alojz od Sv. Jurija ob Ščavnici in vsi njegovi domaci so bili na travniku, kjer so pospravljali seno. Ko je bila hiša brez domačih ljudi zaklenjena, je sredi dneva vlonil v njo tat, ki je odnesel zlato uro v verizico, 2000 din gotovine, 2 srebrni ur in 2 hranični knjižiči. Hranični knjižiči je tat za hilo vrgej preve. Posetnik triplje nad 6000 din škode in je tativno prijavil oblasti.

— Samomor. V samomorilnem garnemu je skočil v Muro pri Bakovcih 80 letni Miklavž Cipot. Valovi bistre Mure so ga odneseli v globoko in njegovega trupla je niso našli.

— Kaznovan zaradi zapeljivosti. Smolčovi Albert, posetnik, ki je bil razkrit, je bil pred malim senatom okrožnega sodišča v Murski Soboti kaznovan na 3 meseca zapora, ker je leta 1937 zapeljal 17-letnemu dekleju ter ji pri tem obljubil zakon. S tem je zlorabil zaupanje maloletne nemadeceteve deklelice.

— 2-21871. Policija potrjuje za pobegom Kremškom.

— Rabuki. V noči na nedeljo sta bili v Vojašnici ulici ter na Betnavski cesti rabuki, pri katerih so se vinjeni fantje poštano obdelavali s pestimi in palicami. V Vojašnici ulici je bil ranjen na glavni Ivan Matko iz Saborja pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, dočim na Betnavski cesti ni bilo žrtv. Policija skuša izrediti krive.

— Mariborske sportne novice. Dne 15. in 16. julija se vrši juniorsko in omladinsko prvenstvo države v petboju. Prireditev tega tekmovanja je JAS. Izvedel ga bo SK »Zelezničar« na svojem stadiionu ob Tržaški cesti. Tekmovanje za omladince je v soboto, medtem ko bodo tekmovali juniorji razreda C v nedeljo predpolne. Za to tekmovanje vlada med atleti veliko zanimanje. So že prijave iz Celja, Ljubljane in Zagreba. Discipline za petbojo so slednje: tek: 200 m in 1500 m, met disk in kopja (juniorji razreda C imajo težino 1.75 kg) ter skok v daljino. — V dnevu 28. in 29. julija 1939 priredi medklubski odbor ljubljanskega atletskega podstaveza v Mariboru, prvenstvo poedinec v lahkii atletiki na mestu Maribor, Tekmovanje je na stadiionu SK »Zelezničarja« ob Tržaški cesti. Prijave za to tekmovanje, ki je dostopno le verificiranim atletom izključno le iz Maribora, je poslati najpozneje do 21. julija 1939 ob 12. uri na naslov Jenko Jože, stadijon SK »Zelezničarja« ob Tržaški cesti. Pozneje prispele prijave in prijave brez prilожene prijavnine se ne bodo upoštevale. Discipline: tek: 800, 5000, 100, 400, 200, 110 zapreke, 10.000 m ter štafeta 4x100 m. Skok: višina, daljina, troškok, palica; meti: kladivo, disk, kopje. — Seja odbora kolesarske poduzeze Maribor se vrši v sredo dne 12. julija 1939 ob 20. uri v klubovi sobi hotela »Pri zamorcu«. Na dnevnu redu zadeve.

— Včerajšnja nedelja je bila menda letos najbolj vrča nedelja. Ogonomo ljudi se je šlo svežiti in hladiti, zlasti popoldne, na kopališče na Mariborskem otoku, kjer so bile popoldne napovedane tudi plavalne tekmice. Pa tudi na Pohorju je bilo precej živahnino in so bili sobotni večerni ter včerajšnji kroščki vlaki precej polni. Popoldne pa se je nebo pribelo oblačiti. Na nebesnem svodu so se kopili precej temni oblaki. Prijatelji dobre kapljice pa so se zatekli v znane okoliške vinotece. Protiv večeru so se Mariborčani kakor običajno vračali zidanu volju v mesto, ki je bilo dne ponokod kakor skoraj.

— Jubilejni koncert »Kobanc«. Pet let deluje v Kamniku pri Mariboru pevsko društvo »Kobanc«, ki ga vodi sedaj naš znani zborovod g. Jože Lah. Ob peti občinstveni imelo društvo v soboto zvečer svoj južnijenj koncert, ki je žel lep moral in materialen uspeh. Na sporednu so bile starejše in tudi sodobne skladbe naših vodilnih skladateljev. Vrh »Kobanc« so ubranili serijo izbranih pesmi, ki so navzoči občinstvo izredno navdušile. Lahko rečemo, da je v našem podeželju le redko opaziti takšno strajeno povezanost med pevci in občinstvom, kakor jo je bilo opaziti ob priliki sobotnega jubilejnega koncerta. Tople priznalne besede so sprejeli govoril prof. L. Bizič iz Maribora, bivši zborovod »Kobanc«, g. Franjo Averšan in prof. Vasilij Mirk, ki je sprejel govoril kot predsednik Ipavčeve pevske zveze, v katere imenuje poleg 4 najzaslužnejšim pevcev diplome, oziroma odlikovanja. To so Lorbek, Matišek, Breznik in Hecl. Vsi 4 so bili deležni priznega aplavza. Prelepe večer se je zaključil z vesoljansko himno »Hej Slovani«, ki so jo peli vsi navzoči. Včeraj popoldne pa so imeli »Kobanc« prijetno in zabavno veselico pri Pavešču. Ves čas je ubran donela naša narodna pesem. Važno je pevsko kulturno delo, ki ga vrši naši prijazni Kamnički pevski društvo »Kobanc«, ki ga vodi sedaj naš znani zborovod g. Jože Lah. Ob peti občinstveni imelo društvo v soboto zvečer svoj južnijenj koncert, ki je žel lep moral in materialen uspeh. Na sporednu so bile starejše in tudi sodobne skladbe naših vodilnih skladateljev. Vrh »Kobanc« so ubranili serijo izbranih pesmi, ki so navzoči občinstvo izredno navdušile. Lahko rečemo, da je v našem podeželju le redko opaziti takšno strajeno povezanost med pevci in občinstvom, kakor jo je bilo opaziti ob priliki sobotnega jubilejnega koncerta. Tople priznalne besede so sprejeli govoril prof. L. Bizič iz Maribora, bivši zborovod »Kobanc«, g. Franjo Averšan in prof. Vasilij Mirk, ki je sprejel govoril kot predsednik Ipavčeve pevske zveze, v katere imenuje poleg 4 najzaslužnejšim pevcev diplome, oziroma odlikovanja. To so Lorbek, Matišek, Breznik in Hecl. Vsi 4 so bili deležni priznega aplavza. Prelepe večer se je zaključil z vesoljansko himno »Hej Slovani«, ki so jo peli vsi navzoči. Včeraj popoldne pa so imeli »Kobanc« prijetno in zabavno veselico pri Pavešču. Ves čas je ubran donela naša narodna pesem. Važno je pevsko kulturno delo, ki ga vrši naši prijazni Kamnički pevski društvo »Kobanc«. Marljivim in požrtvovalnim Kobancem ter vremenu vodji g. Jože Lah, ki je prejel v znaku priznanja krasen šopek, pa želimo, da bi v naslednjem poletju z velikim uspehom nadaljevali do sedanje delo, ki je tem večjemu v Kamniku, tem prijetju in danes že skoraj pretežno delavsko viničarskem mariborskem predmetu.

— Socialni skandal. V zvezi s tragičnim dogodkom v Zg. Dupluku, o katerem smo že poročali, piše »Del. pol. v št. 77: »V Zg. Dupluku je sedemletni Vinko Gerlič, ki je služil za pastirka pri nekem kmetu, spal v listnjaku, v katerega je pozno zvečer prišel hlapec Puklo, da si nagrablja listja za steljo v hlevu. Ne vedoč, da se je pastirček zarijal v listje, je pričel s kramponi in priskopavati trdo stlačeni sloj listja in pri prvem zamahu pogodil speciščega fantaka s kramponi po glavi. — Otron je dobil tako močen udarc, da je bil ves omamljen. Klijub temu pa je naslednje jutro s težavo vstal in odgnal živino na pašo. Na paši je polegal in ko ga zvečer ni bilo domov, so pogledali za njim ter ugotovili, da je umrl. Stvar ni samo tragična, ampak predstavlja prav socialni skandal, kakšnih je polnilih skladateljev. Vrh »Kobanc« je poslednji poletje v listnjaku in pripravljen na preizkušnjo. — Prvi se je zaključil z vseslovensko himno »Hej Slovani«, ki so jo peli vsi navzoči. Včeraj popoldne pa so imeli »Kobanc« prijetno in zabavno veselico pri Pavešču. Ves čas je ubran donela naša narodna pesem. Važno je pevsko kulturno delo, ki ga vrši naši prijazni Kamnički pevski društvo »Kobanc«. Marljivim in požrtvovalnim Kobancem ter vremenu vodji g. Jože Lah, ki je prejel v znaku priznanja krasen šopek, pa je bil ves omamljen. Klijub temu pa je naslednje jutro s težavo vstal in odgnal živino na pašo. Na paši je polegal in ko ga zvečer ni bilo domov, so pogledali za njim ter ugotovili, da je umrl. Stvar ni samo tragična, ampak predstavlja prav socialni skandal, kakšnega je polnilih skladateljev. Vrh »Kobanc« je poslednji poletje v listnjaku in pripravljen na preizkušnjo. — Druga stran je bila v tem, da je otrok, ki je skupil kramponi po glavi, postal žrtev zdravniške pomoci. Močno bi bil klijub vsej negi vendar umrl, toda to ni opravil. Dejstvo je, da je sedemletni otrok umrl kot žrtev skandaloznih razmer, ki vladajo v našem podeželju. Tu zastaviti kulturno delo in socialno akcijo, bi bilo bolj prav, kot pa praskati tam, kjer nikogar nihče ne sribi. Tu bi bilo dobro za kmata in njegove posamezne.

— Socialni skandal. V zvezi s tragičnim dogodkom v Zg. Dupluku, o katerem smo že poročali, piše »Del. pol. v št. 77: »V Zg. Dupluku je sedemletni Vinko Gerlič, ki je služil za pastirka pri nekem kmetu, spal v listnjaku, v katerega je pozno zvečer prišel hlapec Puklo, da si nagrablja listja za steljo v hlevu. Ne vedoč, da se je pastirček zarijal v listje, je pričel s kramponi in priskopavati trdo stlačeni sloj